

Väitöskirja netissä:
www.uta.fi/ajankohtaista/vaitokset/
www.yy-optima.fi

Jatkopohdintaa väitöskirjaan

Liikennesuunnittelun käytännöt ja (kaupunkiseutujen) liikennepolitiikka

- Onko valtiolla kaupunkiseutujen liikennepolitiikkaa?
- Kuinka pitkälle liikennepolitiikka muotoutuu suunnittelun käytännöistä?
 - Liikennepolitiikan kaksijakoisuus: väyläpolitiikka – liikennepalvelut
 - Liikennepalvelujen osalta politiikka tehdään rahoituspäätöksillä
 - Väyläpolitiikkaa tehdään sekä rahoituksella että *suunnitelmien sisällöllä*
- Väyläpolitiikka: Poliittisia päätöksiä tehdään vain niistä hankkeista, jotka *poliittinen suunnittelu* on vienyt päätöksentekoon
 - Suunnittelun poliittisuus: ongelman määrittely, tavoitteiden asettaminen, tavoitteiden siirto keinoiksi, hyötyjen ja haittojen kohdentuminen, ...
- **Väyläpolitiikka määrittää keskeisiltä osin valtion toiminnan (liikennepolitiikan) merkityksen!**

Liikennesuunnittelun käytännöt konkretisoituvat yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden arvioinnissa

- Juhani Korpela HS 6.1.2015: "Kaupunkibulevardien laskelmat ovat höttöä"
- YHTALI ja sen keskeisenä osana kustannus-hyötylaskelma (sisältö) ovat sopimuksenvaraisia konstruktioita
- Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden määrittävät henkilöautoliikenteen nopeus ja liikenneturvallisuus
- Veli Himanen – "Kolme liikenneongelmaa": (1) perinteinen (yhteydet) (2) moderni (liikenteen sujuvuus) (3) postmoderni (henkilöauton haittojen rajoittaminen)
- Liikennesuunnittelun määrittelemä yhteiskuntataloudellinen tehokkuus on jäänyt henkilöautojen liikkumisen nopeuden tasolle; lähestymistapa ei ole kiinnostunut
 - toimintojen sijoittumisesta tai saavutettavuudesta (liikkumisen tarkoituksesta)
 - vaikutusten kohdentumisesta (hyötyjen ja haittojen jakautumisesta)
 - ei-rahamääräisistä vaikutuksista
 - **autoriippuvuudesta ja sen merkityksistä**

Liikennejärjestelmä – maantielaki, laki Liikennevirastosta ja MRL/VAT

- MTL 3 §:

Maantieverkkoa kehitettäessä ja pidettäessä kunnossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että *tieliikennejärjestelmä osana koko liikennejärjestelmää edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista* ja alueiden kehittämistä sekä maankäytön suunnittelussa *yhdyskuntarakenteelle ja ympäristölle asetettavien tavoitteiden toteuttamista*.

Maantieverkon tulee tarjota mahdollisuus turvalliseen ja toimivaan liikkumiseen ja kuljettamiseen koko maassa kohtuullisin kustannuksin ottamalla huomioon eri väestöryhmien *liikkumistarpeet* ja eri elinkeinoalojen *kuljetustarpeet*.

- Laki Liikennevirastosta 2 §; viraston tehtävänä on:

- 1) ylläpitää ja kehittää liikennejärjestelmää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

- 5) osallistua liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen

Liikennejärjestelmä – maantielaki, laki Liikennevirastosta ja MRL/VAT

- VAT 4.5 Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto – yleistavoitteet:

Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että *vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä.*

- VAT 4.5 Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto – erityistavoitteet:

Alueidenkäytössä on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien *ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet* sekä valtakunnallisesti merkittävien satamien ja lentoasemien sekä rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Valtion intressi kaupunkiseudun liikennejärjestelmässä

- Paikallinen – seudullinen – valtakunnallinen liikenne
- Alun perin tiet yhdistivät keskuksia
 - Tiet alkoivat siitä, mihin kaupunki loppui
 - Vasta henkilöauton myötä (1960-luvulta alkaen) tieverkosta alettiin muodostaa jatkuvaa, yhtenäistä verkkoa
- Valtion (todelliset) intressit kaupunkiseuduilla – ulkoinen saavutettavuus:
 - Ulkomaanyhteydet: satamat, lentoasemat
 - Kotimaanyhteydet: tie- ja rataverkko (lentoasemat, satamat)
- Yhteinen tieverkko eripituisille matkoille ja kuljetuksille – **erottelun mahdottomuus**

Miten saavutettavuus
(liikkuminen & kuljetukset)
turvataan tuottamatta yhä
lisääntyvää autoriippuvuutta?